

Helle Helles 'Bob': Hvad skal man efterhånden skrive?

Publiceret 08/01/2021 i [Bøger/Kultur](#) af [Christine Lind Ditlevsen](#)

BØGER // ANMELDELSE – Helle Helles roman *Bob* udkom fredag, og anmelderen Christine Lind Ditlevsen har konsumeret den i voldsom fart. Ikke fordi det hastede, men fordi romanen er så enkel, så nymalet, så GOD simpelthen.

Tanker, der fyger gennem mig, mens jeg læser [Helle Helles](#) roman *Bob*: Hvad skriver man efterhånden om hendes romaner? Kan Helle blive ved med at skrive på samme måde uden at blive en Helle Helle-revy? Bliver det ikke for typisk snart (eller for længst) med alt det tidsinventar?

Hvordan kan jeg læse også denne Helle Helle-bog uden at ryge direkte tilbage i min Lolland-Falsterske barndom – og min ungdom i Vanløse?

Til det første, andet og tredje er der at sige, at det ville være dårlig anmelderstil bare at kaste *Bob* i bunken af Helles tidligere udgivelser. Ja, den er nyeste skud på forfatterskabet, men den er sin egen. Det, der er det egentlige og anmelderangste spørgsmål, er derfor i

virkeligheden: Hvad kan man skrive om en bog af Helle Helle, som ikke allerede er skrevet, især hvis det igen ikke skal handle om hendes særegne sprog og fortællestil?

Ikke noget, er svaret, og derfor handler anmeldelsen om netop sprog og fortællestil.

Afvaskning af ordenes pløre

Helles sprog dukker op fra min tågede arbejdshverdag, som om jeg har taget briller på. Alt står pludselig stjerneklart, og den afvaskning af ordenes pløre (eller *plutte*, som det hedder på Lolland), der fylder sådan en flad fredag, er skøn. Som at rulle sig i sneen.

**Alt kan siges nymalet og bliver det,
uanset om det handler om dybt følte
brud eller om en af de mange helt
almindelige dage.**

Se nu her, hvordan et helt forhold kan fortælles billedrigt på fem linjer:

”Forholdet varede to måneder og syv dage, de var også på endagstur til Lübeck, mundhuggedes lykkeligt over en kirchtorte. Hver gang hun lagde sit hoved ind mod hans, gik der en strøm hele vejen op fra fodsålerne. Han mødte hendes forældre, sågar hendes faster, fasteren ville se giraffen. Hun var på besøg fra København, sad i sofaen og strikkede benvarmere. En evig forbindelse knyttedes mellem tab af kærlighed og ordet giraf.”

Bingo!

Alt kan siges nymalet og bliver det, uanset om det handler om dybt følte brud eller om en af de mange helt almindelige dage, som her, hvor Bob har været alene og malet køkkenlåger, mens kæresten er på rustur med studiet:

”Han fandt en løs opskrift på sandkage. Han bagte sandkage ud af det, han fandt, og stillede den på altanen til dagen efter, hvor vi drak sen kaffe. Vi var varsomme med de endnu ikke gennemhærdede låger. Det var en temmelig tung sandkage, pund til pund, vi lo for hver skive, og den kom til at udgøre vores aftensmad.”

At afkomplilere tilværelsen

Hos Bob og kæresten, som vi kender fra romanen *de*, sker der med al tydelighed som sædvanlig meget lidt og oftest noget meget gennemsnitligt, men alt er præcist og

nøjeregnende udtrykt – det er en ros – som om der var en formel for, hvordan livet nøjagtigt skal beskrives.

Jeg savner ærligt talt dengang, man kunne føle sig heldig, hvis man fandt marineblå skjorter på tilbud.

Og nu, vi er i gang med *nøøj*, så klæder det stilrene sprog det nøjsomme liv, som Helle udfolder rundt om Bob. Han duver gennem sin ungdom, som ingen kan længere:

”Han skulle møde ind i mørk skjorte, derfor drejede han til venstre forbi Det Kongelige Teater og krydsede over mod Magasin. Solen var brudt igennem, en minimal kø ventede foran de stadig låste døre. Et ældre par med cityshopper og en mand, hvis sandal var flækket, han stod og trak snuden over fliserne, så sålen flappede. Omsider blev der låst op, og det lille selskab trissede ind og fordelte sig. Bob gik hen til rulletrappen og studerede skiltet, kørte så op på første sal og fik straks øje på et bord med marineblå skjorter på tilbud. Han købte to, kunne slet ikke forstå sit held.”

Jeg savner ærligt talt dengang, man kunne føle sig heldig, hvis man fandt marineblå skjorter på tilbud. At læse Bob er at afkomplilere tilværelsen og se, hvad der virkelig er brug for. Det skyldes i høj grad konkreterne og villigheden til ikke at forklare en skid, men bare lade billeder være billeder.

Bob er ensom. På første side flytter han og kæresten sammen i en lejlighed i Vanløse, men hverken kæresten eller sætningerne lever særlig meget i parforholdet. Han har også svært ved at få tiden til at gå, når han ikke arbejder. Han går ture ved Damhussøen, spiser snegle fra Jernbanebageren, laver mad, rydder op.

Den hyppigst brugt accessory i romanen er viskestykket. Måske er det ikke tilsigtet...Hvad skriver jeg, selvfølgelig er det det, alt er tilsigtet!

Imens er kæresten til stede som sine studieboøger på spisebordet, i form af en gurglen fra badeværelset eller som en fortællerstemme, der på en eller anden måde altid er til stede, om Bob er alene eller ej. Dette blik udefra, der ved besked om Bobs følelser og tanker uden at tage sig af dem, gør ensomheden dybere. Som læser holder man enormt meget af Bob.

Viskestykket, soveposen og vinket

Bob er heller ikke så god til mennesker, det er aldrig ham, der tager initiativet med en fremmed. De støder altid ind i ham, byder på drinks eller kaffe, siger hej ud af det blå eller spørger, om han skal have hjælp. På den måde bliver Bob en slags statist, der kun flyttes eller forandres ved hjælp af andre.

Den hyppigst brugt *accessory* i romanen er viskestykket. Måske er det ikke tilsigtet...hvad skriver jeg, selvfølgelig er det det, alt er tilsigtet! Viskestykket er tryghed, hjemlighed, barndom, et hvidt flag, overgivelse, redning. Så ved han, hvad han skal med sine hænder, hvor han skal gå hen. Et meget passende symbol for en protagonist, der ikke kan finde ud af, hvad han skal med livet.

Den næsthypigste er i øvrigt en sovepose, og der vinkes også temmelig meget. Uden at være alt for dansklæreragtig, kan jeg vist godt sige, at Bob har det bedst, når han ligger ned og har det lunt, hvorimod han kæmper en del med handlinger og relationer.

Samlivet er bogen igennem ultrakonkret spundet om svensk pølseret, Liebfraumilch og vasketøj, mens følelserne er ujævnt fordelt og ude af stand til at lande.

I romanen *de* var det hyppigste motiv for resten *vinket*. Fra slingrende cykel, fra stige, meget langsomt bagud over skulderen, til Jonna og til Palle og med et viskestykke, jo jo. Romanen handler om at tage afsked med et vi og blive et jeg.

Jeg har ikke tidligere ledt efter genkommende effekter eller motiv i Helle Helles bøger, men det kunne da godt tænkes, at de findes i dem alle som en undertråd.

Den smertelige etablering

En kernetekst finder man på side 74, som optegner selve det sted, Bob er i livet, i begyndelsen af tyverne, hvor man burde være på vej i fuld fart gennem livet, men Bob er smerteligt etableret. Jeg kan ikke citere, det ville ødelægge det smukke flow at splitte det op; læs det selv.

Samlivet er bogen igennem ultrakonkret spundet om svensk pølseret, Liebfraumilch og vasketøj, mens følelserne er ujævnt fordelt og ude af stand til at lande. Bob er mere end ensom, han er ulykkelig, men ude af stand til at gøre noget ved det, endsige sætte ord på. Etableringen, og oven i købet i byen, ligger som en fernis henover alle Bobs handlinger og tanker.

Og nu til svaret på sidste spørgsmål. Nej, jeg kan ikke læse 'Bob' uden at ryge direkte tilbage i min halvt glemte Lolland-Falster-barndom. Det er følelsen af ferskhed i ansigtet, Tekstilmessens vinduesudstilling, at være ny på ibundtrådte gader, tabte roer i en fodgængerovergang, sæbeduften i Annie Hee, at kende alt, uden at vide alt.

Og ungdommen i Vanløse, gå med aviser på Jydekrogen, høre toget buldre forbi på Jyllingevej Station, købe en lun frikadelle i Brugsen på Vanløse Allé. Det hele er der spillevende, men det er ikke bare en gulnet fotobog fra gamle dage, det er ikke bare en individuel barndom, den rammer, og det er fuldstændig ligegyldigt, om handlingen i 'Bob'

havde udspillet sig i Herlev eller Horsens. Romanen ville stadig lyse autentisk og nuværende, fordi den er så enestående godt skrevet.

[LÆS CHRISTINE DITLEVSENS ØVRIGE TEKSTER PÅ POV HER:](#)

'Bob' af Helle Helle
158 sider, Gutkind.

Topillustration: Gutkind © Mikkel Carl.